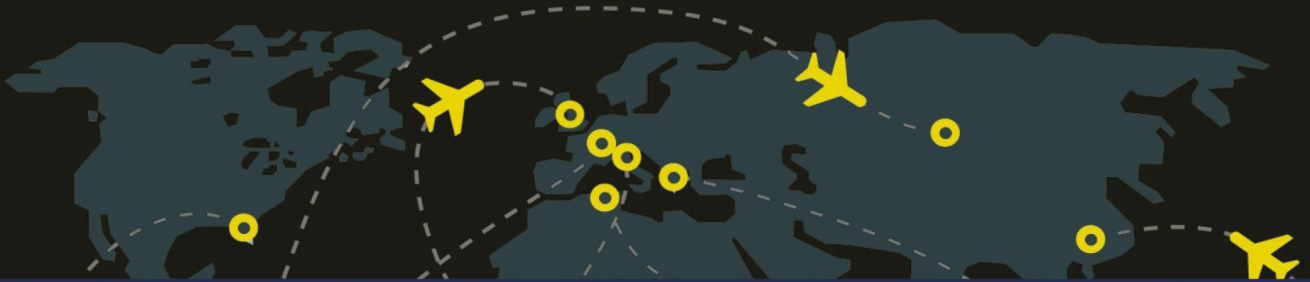

LOGISZTIKAI

TRENDEK ÉS LEGJOBB GYAKORLATOK

IV. évfolyam 1. szám 2018. május

Együttműködési láncok

Hatékonyság és IT

Tartalom

Megjelenésért felelős igazgató:
Tóth Róbert

A tudományos folyóirat
szerkesztőbizottsága:

Prof. Dr. Benkő János – egyetemi tanár,
Szent István Egyetem

Dr. habil. Duleba Szabolcs – egyetemi
docens, Budapesti Műszaki és
Gazdaságtudományi Egyetem

Dr. Duma László – egyetemi docens,
Budapesti Corvinus Egyetem

Dr. Egri Imre – főiskolai tanár,
Nyíregyházi Egyetem

Dr. Gyenge Balázs – egyetemi docens,
szakvezető, Szent István Egyetem

Prof. Dr. Heidrich Balázs – rektor,
egyetemi tanár, Budapesti Gazdasági
Egyetem

Prof. Dr. Illés Béla – intézetigazgató
egyetemi tanár, Miskolci Egyetem

Dr. Kozma Tímea – egyetemi docens,
Szent István Egyetem

Dr. Lakatos Péter – egyetemi docens
Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Dr. habil. Oláh Judit – egyetemi docens,
Debreceni Egyetem

Dr. Pataki László – egyetemi docens,
Szent István Egyetem

Prof. Dr. Popp József – egyetemi
tanár, dékánhelyettes, intézet-igazgató,
Debreceni Egyetem

Dr. Pónusz Mónika – egyetemi docens,
Károli Gáspár Református Egyetem

Dr. Sisa Krisztina – főiskolai docens,
Budapesti Gazdasági Egyetem

Szijártó Boglárka – számviteli
mesterszak mentora, Budapesti
Gazdasági Egyetem

Dr. Túróczi Imre – főiskolai tanár,
Neumann János Egyetem

Vajna Istvánné Dr. Tangel Anita –
egyetemi docens, Szent István Egyetem

Prof. Dr. Zéman Zoltán – egyetemi
tanár, intézetigazgató, Szent István
Egyetem

Logisztika-szervezés szekció

Király Tamás - Kisjakab Károly - Dr. Reicher Regina Zsuzsánna

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.4

Szervezeti folyamatok hatékonyságának vizsgálata az STI Hungary Kft.-nél. 4

Lányi Márton - Dr. habil Réger Béla PhD

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.11

Kritikus infrastruktúra védelme 11

Dr. Csipkés Margit

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.17

Az EOQ modell és az ABC elemzése alkalmazása a készletgazdálkodásban. 17

Dr. habil Réger Béla

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.23

Az integrált marketing-logisztikai koncepció szinergiája napjainkban. 23

Kovács Lúcia - Dr. Pónusz Mónika - Dr. Kozma Tímea

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.28

A zöld beszerzés stratégiai jelentősége 28

Ellátási-lánc szekció

Prof. Dr. Popp József - Dr. Harangi-Rákos Mónika - Varga Edina - Dr. Tikász Ildikó Edit - Dr. habil Oláh Judit

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.33

A hobbiállat-éledelem piac nemzetközi és hazai kilátásai 33

Dr. Abonyiné Dr. Palotás Jolán - Dr. habil. Komarek Levente

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.39

Pillanatképek az élelmiszergazdaságunkban rejlő logisztikai tartalékok mobilizálásáról. 39

Dr. Antal Tamás - Nánási József - Döcsa Krisztián

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.43

Veszteségvizsgálat az Unilever Magyarország Kft. nyírbátori gyárában 43

Németh István

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.49

Egy országcsoport regionális együttműködése. 49

Logisztika technológia szekció

Sztrapkó Balázs

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.55

Lean elvű projekttervezési módszertan a logisztikában 55

Nagy Judit, PhD

DOI: 10.21405/logtrend.2018.4.1.60

A magyar vállalatok a digitalizáció útján 60

LOGISZTIKAI

TRENDEK ÉS LEGJOBB GYAKORLATOK

Alapító:

Dr. Karmazin György †

BI-KA Logisztika Kft.
alapító tulajdonosa

A Logisztikai trendek és legjobb gyakorlatok kereskedelmi forgalomban nem kapható, zárt terjesztésű szaklap. Megjelenik évente 2 alkalommal.

ISSN 2416-0555 (Nyomtatott) · ISSN 2560-0362 (Online)

Főszerkesztők: Dr. Gyenge Balázs és Tóth Róbert · Szerkesztőségi munkatárs: Dr. Kozma Tímea

A szerkesztőség címe és elérhetőségei:

5000 Szolnok Városmajor u. 23.

Telefon: +36 70 943 2235 +36 20 480 4177 · E-mail: logisztikaitrendek@gmail.com

Felelős kiadó: BI-KA Logisztika Kft. · Fordító, nyelvi lektor: dr. Sára Magdolna

Grafikai tervezés, tördelés: Purgel Zoltán

Az aktuális lapszámban szereplő szócikkek a kiadvány hivatalos online-felületén érhetők el.

Egy országcsoport regionális együttműködése

Németh István

hallgató, Nemzeti Közszerológati Egyetem – Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar
E-mail: istvan97nemeth@gmail.com

Röviden a szerzőről

A Nemzeti Közszerológati Egyetem Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karának másodéves hallgatója vagyok. Szakirányomból adódóan – mely a nemzetközi igazgatásra fókuszál – különös érdeklődéssel végzem kutatásaim a nemzetközi együttműködéshez kapcsolódó témákban, kiváltképp azokban, melyekben hazánk is érintett. Egyetememen részt veszek a Nemzetközi Jogi Tudományos Diákkör munkájában, amellyel szintén sok nemzetközi, illetve regionális együttműködést vizsgálunk. A cikk megírása során elsődlegesen a V4 tagországainak konferenciáin keresztül kívántam bemutatni a tagok együttműködését, valamint a lehetséges későbbi, közös területeket.

Absztrakt

A tanulmány a Visegrádi Négyek megalakulásának rövid, történeti bevezetője után a résztvevő tagországok együttműködésének fejlődéséről, a közös munka területeinek változásairól, az időszzerű nemzeti és geopolitikához való alkalmazkodásról szól. Központi elemként szerepelnek az együttműködés logisztikai vonatkozásai, valamint mindazon tanácskozások, melyek továbbvitték a tagállami logisztika eljárásainak összehangolását, illetve melyek hozzájárultak a szorosabb összefogás eléréséhez. A tanulmányt egy rövid összegző rész zárja, mely tartalmaz egy áttekintést a jelenlegi együttműködést illetően, továbbá kitekintésként megnevez néhány olyan lehetséges, jövőbeli területet, melyeken a régió országainak összefogása elképzelhető.

Abstract

After a short, historical introduction of the establishment of the Visegrád cooperation, the article talks about the development of the cooperation among the participating countries, the changes that occurred in the fields of their common work, and the organization's conformity to the latest national and geopolitical issues regarding member states. The logistical aspects of the cooperation, and the consultations, that improved the synchronization of the logistical methods of the countries involved, and tightened the level of collaboration are the main topics of this text. The treatise ends with a short summary, containing an overall review of the current cooperation, furthermore it addresses a few possible areas, where collaboration can happen between these four states in the future.

Kulcsszavak:

együttműködés fejlődése, geopolitikai adaptáció, logisztikai műveletek összehangolása, kitekintés, új együttműködési területek

Keywords:

development of cooperation, geopolitical adaptation, cohesion of logistical methods, outlook, new areas of collaboration

1. Bevezető

A Visegrádi Négyek történelme hosszú évszázadokra nyúlik vissza. Az együttműködés első nyomai a 14. században fedezhetők fel. 1335-ben került sor egy királytalálkozó összehívására, melynek helyszínül a visegrádi palota szolgált. A résztvevők között ott volt az éppen regnáló lengyel, cseh és magyar király is. A találkozó legfőbb eredményének az uralkodók által közösen kialakított – a kor Európájában egyedülálló – katonai-politikai szövetség, valamint gazdasági-kereskedelmi együttműködés tekinthető. Az említett három ország kollaborálása egészen a 16. századig fennállt, ezt követően azonban mindegyikük egyesével veszítette el függetlenségét, kormányzásának önállóságát. A nagyobb birodalmak részeként ezen államok már nem voltak képesek olyan szoros és

kötetlen együttműködésre, mint korábban, ugyanakkor annak szükségességét mindhárman látták és elismerték. Közel 400 évvel később, a két világháború közötti időszakban aztán ismételtelen felmerült az együttműködés felélesztése, azonban akkoriban ez a nemzetiszocialista Németország, és a bolsevikok irányítása alatt álló Szovjetunió között lehetetlen vállalkozásnak bizonyult a régió országai számára (Faggyas, 2017).

A térség országainak a második világháborút követő évtizedekben sem volt túlzottan nagy mozgásterük. A szovjet vezetés teljesen behálózta az érdekeltségi szférájába tartozó országok kormányait, és természetesen a keleti szuperhatalom nem engedhette meg magának, hogy a kisebb, elnyomás alatt álló államok összefogjanak bármilyen téren, mivel ez magában hordozhatta volna egy esetleges katonai célokra fókuszáló szövetség

kialakítását is, amely pedig közvetlen veszélyt jelentett volna a Szovjetunióra nézve. Így 1945-öt követően egészen 1991-ig a V4 jelenlegi országainak mérsékelt flexibilitása nagyon kevés önálló döntést, egyéni külpolitikai aktust tett lehetővé. A '90-es évek legelejéhez érve azonban a világpolitikai események hatására enyhült a moszkvai nyomás mind ideológiai, mind pedig politikai téren. Utóbbi kiegészült különböző válságjelekkel, melyek a gazdaság gyengülésére engedtek következtetni, e kettő eredményeképpen pedig Közép-Európa, mint fogalom, újra használatossá vált, a régió országai pedig ismét törekedni kezdtek – és mertek – az együttműködésre. A Visegrádi Négyek történetének legfontosabb dátuma végül 1991. február 15. lett, amikor is Antall József, magyar történész-miniszterelnök javaslatára összehívásra került egy konferencia, melyen rajta kívül Lech Walesa, lengyel,

és Václav Havel, csehszlovák elnök is részt vettek. A konferencián az elnökök közösen elfogadtak egy nyilatkozatot, melynek célja a térség három rendszerváltó országának segítése az euro-atlanti integrációban való részvétel terén. A kezdetben Visegrádi Hármas neve 1993. január 1-jén változott Visegrádi Négyekké, ugyanis ekkor bomlott fel Csehszlovákia és született meg az önálló Csehország, valamint a szintén független Szlovákia (Arady, 2015; A visegrádi csoport története, A Visegrad Group hivatalos lapja, 2017.)

A résztvevő országok támogatták egymást az Európai Unióba, illetve a NATO-ba történő csatlakozás terén, illetve szoros kereskedelmi együttműködést is kialakítottak. Ezen túlmenően megállapodtak közös katonai egységek kialakításáról a felek, melynek határidejét 2016-ra tűzték ki. Szó volt a Visegrádi Négyek esetleges bővítéséről is. A potenciális jelöltek között Ausztria, Szlovénia és Horvátország szerepeltek, azonban a regionális hatók fogalmának gyakorlati megvalósulása mindmáig várat magára. A négy tagállam nagy hangsúlyt fektet az aktuális problémákra való megfelelő és összehangolt reakcióra is, ilyen incidens volt a szervezet működési éveit alatt a Bős-nagymarosi vízelépcső körüli vita két résztvevő ország, Magyarország valamint Szlovákia között, illetve a 2015 óta tartó orosz-ukrán konfliktus is.

2. Logisztikai együttműködés a V4-en belül

2.1. A V4 logisztikai konferenciái

Az együttműködés elősegítése, a közösen végzett logisztikai feladatok megfelelő összehangolása érdekében a négy résztvevő tagállam vezetői, és szakértői, illetve bizonyos esetekben a szóban forgó területért felelős miniszterei konferenciákon vesznek részt. A konferenciák gyakorisága, illetve az azokon való részvétel különös fontossággal bír egy olyan regionális kooperáció tekintetében, melynek egyetlen kézzelfogható létesítménye az IVF (International Visegrad Fund), mely Pozsonyban található, és a négy tagállam az állampolgárok, ezzel együtt az intézmények közötti szorosabb összefogás fejlesztésének hirdetése érdekében hozta létre (A Visegrad Fund hivatalos lapja, 2017),

Az egyik legfontosabb, és legátfogóbb konferencia összehívására 2014. május 6-án került sor. A konferencia a Magyar

Kereskedelmi és Iparkamarával, és a Magyar Logisztikai Egyesülettel együttműködésben került megrendezésre, majd lebonyolításra. A találkozó elsődleges céljai között szerepelt a négy tagország addigi logisztikai együttműködésének áttekintése, továbbá a lehetséges együttműködési területek megnevezése, mellyel a jövőre nézve kívántak a felek egy egységes stratégiát kialakítani. A megbeszélések legfőképp a szállítmányozási együttműködés továbbfejlesztésére tértek ki. A konferencián részt vett számos magyar, cseh, lengyel, illetve szlovák szakértő is. Lengyelország képviselőjében Beata Tusznyska volt jelen az Infrastrukturális és Fejlesztési Minisztériumból. Előadása keretében kitért a vasutak, a közutak fejlesztési lehetőségeire, a lengyel logisztika legfőbb területeinek eredményeire, országa legfontosabb kereskedelmi partnereire, fő kikötőik más, V4 tagállami városokkal való összeköttetéseire és ezek javítási lehetőségeire. Frantisek Komora érkezett Szlovákia reprezentánsaként, előadásában pedig leginkább a vámokkal, a vámvizsgálatokkal, illetve az adókkal kapcsolatos tévhitekről, illetve a magukat hiteles szállítókna álcázott személyek által okozott veszélyekről beszélt, megemlítve lehetséges szabályozásokat, kiemelve tényeket, melyek segíthetnek megérteni és kezelni a fennálló, illetőleg az esetlegesen a jövőben felmerülő logisztikai problémákat. A konferenciára Magyarországról érkezett a legtöbb szakértő. Köztük volt Galambos István, aki előadásában a közúti fuvarozással kapcsolatos együttműködési lehetőségekre fókuszált, de részt vett a találkozón Szalai Zsolt is, aki a tagországok közötti vasúti szállítmányozás fejlesztéseit taglalta. Érdemes végül megemlíteni a szintén jelen lévő Dr. Veres Lajost is, aki a Területfejlesztési Tudományos Egyesület elnöke. Saját előadásában kitért az együttműködési formákra, az EU csatlakozás által érkező változásokra, a tagállami GDP-k alakulására a múlt vonatkozásában. Ezután beszélt a jelen kérdéseiről, itt megemlítette az esetleges bővítési tervezeteket (V4+1, V4+2), a határ menti, transznacionális és interregionális együttműködések, és a szomszédsági programokat. A prezentáció befejezésekképp pedig a V4-ek logisztikai együttműködésének lehetséges jövőbeli irányairól mondott néhány szót, beszélve a biztonsági együttműködés (katasztrófavédelem, energiaellátás, élelmiszerellátás) erősítéséről, az

összeköttetések (közlekedésfejlesztés, nemzetközi hálózatok) javításáról, valamint a kulturális örökségek megőrzésének fontosságáról, illetve erőforrásként való felhasználásáról (V4 Logisztikai Konferencia, 2014; Tusznyska, 2014; Komora, 2014; Veres, 2014).

Érdemes még említést tenni az EXPO-2017 „A jövő energiája” elnevezésű nemzetközi kiállítás keretében lefolytatott World Congress of Engineers and Scientists (WCES) 2017 Világkongresszusról, mely 2017. június 19-20. között, a kazah fővárosban, Asztanában került összehívásra. A Kongresszuson részt vettek állam-, és kormányfők, akik együttesen a világ 51 országát képviselték. A résztvevők közül érdemes kiemelni a Magyarországi képviselőjében jelen lévő, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztai Karának docensét, Dr. Lakatos Pétert, aki a KÖFOP projekt révén jutott el az ülésre. Az előadásorozatban Dr. Lakatos szintén részt vett, prezentációja a humán erőforrással és az oktatással foglalkozó alszekcióhoz tartozott, témáját tekintve pedig a Visegrádi Négyek és Ausztria gazdasági fejlettségéről, illetve ezen országok logisztikai teljesítménye és széndioxid kibocsátása közötti összefüggésről szólt. A gazdasági fejlettségek jellemzőiként a szóban forgó országok GDP adatait, valamint az LPI-t (Logistics Performance Index) vette alapul, melyeket elemezve kijelentette, az országok karbon lábnyoma, területe, lakossága, és a gazdasági fejlettsége között nyilvánvaló és mérhető összefüggés van (Lakatos, 2017).

2.2. Együttműködés a kutatási infrastruktúrák közös hasznosítása terén

2016. október 6-án a csehországi Brnóban került sor egy újabb találkozó összehívására. A tagállamok e konferencia céljaként a kutatási infrastruktúrális kapacitásuk közös felhasználását szorgalmazták elsősorban, kitértek arra is, hogy mennyire fontos egyes jelentősebb beruházások esetén a résztvevő országok közti kommunikáció már a tervezés időszakában is. A Négyek továbbá igyekeztek az egyes programok, projektek szakértői elemzéseit is koherenssé tenni egy egységes szempontrendszer kidolgozásával. Magyarország képviselőjében Pálinkás József, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) elnöke vett részt a tárgyaláson, és előadásában beszélt az intenzívebb logisztikai együttműködés

fontosságáról, a közös kutatási infrastruktúrák regionális hasznosításának elsőbbségéről, valamint arról, hogy a logisztikai feladatok összehangolása elengedhetetlen a soron következő Európai Unió keretprogramok sikeres végrehajtása érdekében. Pálinkás hangsúlyozta, hogy a közös infrastruktúrák akkor használhatók ki a lehető legnagyobb mértékben, ha a régió országai az erőforrásokat a kutatásfejlesztésre, az innovációs tevékenységekre fordítják. A konferencián a 4 ország vezetői megállapodtak arról, hogy minden egyes állam jelentéseket készít a rendelkezésükre álló kapacitásokról és kutatási infrastruktúráról, a sikeresebb logisztikai együttműködés végett a jövőben is keresni fogják azokat a területeket, melyeken további közös munkával valódi konkurenciát jelenthet a V4 a világ többi, vezető gazdaságának (V4 együttműködés a kutatási infrastruktúrák közös hasznosítására, 2016).

2.3. A V4-es haderők logisztikai együttműködése

A Visegrádi Négyek közös munkájának egyik legfontosabb területe a katonai együttműködés. Ennek érdekében a tagországok igyekeznek rendszeres találkozókkal, megbeszélésekkel áttekinteni az aktuális feladatokat, problémákat. Fontos célja ezen üléseknek az is, hogy az egyetértésben kialakított katonai logisztikai stratégia, valamint a konkrét műveletek mindig naprakészek legyenek, azaz az éppen aktuális fenyegetésekhez, esetlegesen a környező régiókban, országokban zajló incidensekhez kellőképp igazodjanak. Konkrét veszélyhelyzet esetén a logisztikai műveleteknek - mint a csapatok szállítása, az ellátmány kielégítő mennyisége, a felszerelés biztosítása, az operatív műveletek végrehajtása – a lehető leggyorsabban és problémamentesen kell végbemennie, ugyanis csak így érhető el eredményes fellépés a kockázattal szemben.

A katonai együttműködés tekintetében kiemelt fontossággal bírt a 2015. október 27-én, „Global supply chain standards and solutions in the practice of the national defence of the Visegrád (V4) countries” címmel Budapesten összehívott, V4 szintű konferencia. A találkozó a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE), valamint a Nemzetközi Visegrádi Alap (International Visegrad Fund – IVF) szervezésében került összehívásra, ugyanakkor számos

partnerszervezet is közreműködött az ülés lebonyolításában. A projektben támogatóként részt vett a Brno-i Védelmi Egyetem (Univerzita obrany v Brně), Csehország képviselőjében, a lengyel Logisztikai és Raktározási Intézet (Instytut Logistyczny i Magazynowania), a szlovák Milan Ratislav Fegyveres Erők Akadémiája (Akadémia ozbrojených síl generála Milana Ratislava), valamint a GS1 Magyarország Nonprofit Zrt., Budapestről. A konferencia a globális ellátási lánc-szabványok és megoldások honvédelmi alkalmazására fókuszált a Visegrádi Négyek államainak vonatkozásában. A tárgyalás - a nemzetközi trendekhez igazodva - hárompólusú (civil, katonai és akadémiai szintű) nyilvános fórumként szolgált annak érdekében, hogy a résztvevő felek megismerjék a globális ellátási láncra jellemző szabályozásokat, eljárásokat, illetve, hogy hozzájáruljon a civil és a honvédelmi fejlesztések közeledéséhez. A konferencián a felek lehetőséget kaptak a honvédelmi logisztikai feladatokkal kapcsolatos együttgondolkodás és közös párbeszéd kialakítására, továbbá a visegrádi (V4), valamint az egyéb közreműködő országok gyakorlatán keresztül megismerhették a jelenleg aktuális intézkedéseket, melyekre alapozva könnyebben alakíthatnak ki egy egységes szabályrendszert és eljárásmodot. Az ülésen a NATO kiemelt figyelmet kapott. A tárgyalás témái között szerepeltek a NATO aktuális kihívásai, a standardizálásra való törekvés részletei, a katonai logisztikai láncok biztonsági komponenseit befolyásoló tényezők, a NATO standardizálással foglalkozó szervezetének értelmezése és a nemzeti logisztikához kapcsolódó logisztikai gyakorlatok megvalósítása, a NATO kodifikációs rendszerének bemutatása, annak eszközei, illetve a NATO készletszáma, melyek a modern logisztika alapját jelentik. A V4 tagokat és az együttműködő országokat érintő, specifikus témák tekintetében szó esett a GS1 szabványainak fejlődéséről és végrehajtásáról a német védelmi szektorban, a fejlett technológiák és információs eszközök applikációs lehetőségeiről a cseh hadsereg vonatkozásában, Szlovákia Védelmi Minisztériumának törvényhozásbeli és szerkezeti eszközeiről a szövetségi együttműködés terén, illetve a lengyel fegyveres erőknél megfigyelhető jó üzleti gyakorlatokról és azok végrehajtásáról is (V4-szintű konferencia Budapesten, 2016).

Az egyik legaktuálisabb megbeszélésre 2016-ban, éppen Magyarországon került sor. A találkozó célja – melynek alapját a fentebb említett, 2015-ös konferencia jelentette – a V4 logisztikai feladatainak értékelése, a jelenleg is zajló intézkedések egyeztetése, illetve a jövőbeli lehetséges együttműködési területek áttekintése volt. A régiót is érintő, megváltozott körülmények, az éppen aktuális geopolitikai helyzet szükségessé tette egy ülés mielőbbi összehívását, az addigiakhoz képest gyorsabb és szorosabb együttműködésen alapuló fellépést. A tárgyaláson áttekintették az addigi, közösen végrehajtott feladatokat, így például a Többnemzeti Logisztikai Koordinációs Központ (Multinational Logistics Coordination Center – MLCC) által megszervezett, majd Magyarországon végrehajtott „Capable Logistician 2015” elnevezésű gyakorlatot is. Szó esett továbbá a Visegrádi Négyek EU Harccsoport (V4 EUBG) létrehozásának lépéseiről és módjáról, illetve a V4 Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Csoport Parancsnokság aktuális és a következő évekre vonatkozó feladatairól. A találkozón minden tagállam ismertette álláspontját az épp napirenden lévő katonai kérdésekkel kapcsolatosan. Abban minden vezető egyetértett, hogy a közös logisztikai programok és gyakorlatok folytatása elengedhetetlen. E programok közül kiemelt fontossággal kezelték a 2019 első felében, Lengyelországban végrehajtandó „Capable Logistician 2019”-et. Megállapodás született két szakértőcsoport megalakításáról is, amelyek feladata a 2019 második felében szolgálatba álló V4 EUBG logisztikai stratégiájának kidolgozása, illetve a tagországok vizsgáló és kísérleti laborjainak összehangolása. A migrációs válság szintén napirendi pontként szerepelt az ülésen, amellyel kapcsolatban Kaposvári László dandártábornok ismertette az addigi intézkedéseket Magyarországról, valamint megegyeztek a felek a segítségnyújtás mikéntjéről a következő évek tekintetében (Magyar Honvédség hivatalos lapja, 2016).

2.4. Együttműködés a közúti szállítmányozás terén

A V4-ek együttműködésének másik területe, az előbbieken már említett közúti szállításhoz kapcsolódik. 2017. április 20-án találkoztak a V4 tagországok fuvarozó érdekképviseleteinek vezetői

annak érdekében, hogy közösen lépjenek fel a nyugati országok rejtett piacvédelmi intézkedései ellen, melyek sok esetben korlátozzák, esetlegesen lehetetlenné teszik a kelet-európai cégek működését. Ezen piacvédelmi módszereket annak ellenére alkalmazzák egyes nyugati gazdasági nagyhatalmak, hogy a V4 országok kamionok százazeivel járulnak hozzá az európai ellátási lánc működéséhez, autóbusszaik pedig nagymértékben részt vesznek az Európai Unió által nyújtott turisztikai szolgáltatásokban. Az említett nyugati országok közül kiemelendő Ausztria, Németország, Franciaország, melyek intézkedéseikkel az újonnan uniós tagállammá vált országok fuvarozóvállalatainak nyugat-európai működését kivitelezhetetlenné teszik. A találkozó célja tehát egy olyan deklaráció aláírása volt, mely kinyilvánítja a fuvarozószervezetek összefogását, valamint határozottan elutasítja a hátrányos nyugati intézkedéseket. A V4-ek szavát nyomatékosítja, hogy az együttműködésben résztvevő országok kamionjaikkal, és autóbusszaikkal nem csak az előbb említett területek, de az európai ipar és kereskedelem alapanyag-, alkatrész- és áruellátásának meghatározó részét is biztosítják, működtetik. Így a V4-ek járműveinek leállása komplett ágazatok működésképtelenségét eredményezné. Így nem csak a Négyek, hanem egész Európa szempontjából fontos lenne ezen intézkedések mielőbbi megszüntetése, további, internacionális tárgyalások megszervezése, melyen nem csak e négy, hanem más, főként nyugati országok is részt vennének, a sikeresebb együttműködés érdekében (Logisztika.com, 2017).

2.5. A logisztikai együttműködés lényege – a közös védelmi stratégia

A V4 tagállamainak együttműködése sokat változott, illetve több területen is fejlődött a szerveződés története során. A kezdetben főként az Európai Unióba, a NATO-ba történő sikeres csatlakozást megcélzó kollaboráció néhány év alatt átállt egy főként gazdasági, illetve kereskedelmi célzatú közös munkára. A 2000-es évek legelején a regionális csoport e célokat követve folytatta tevékenységét, időnként konferenciákon összegyűlve, finomítva az eljárásokon, erősítve azok koherenciáját. Majd 2013 környékén egy új, addig a régiót nem fenyegető veszéllyel kellett a tagoknak

szembenézniük. E fenyegetés a térség geopolitikai helyzetének képlékenységeből, állandó változásából adódott. Ekkoriban kezdett körvonalazódni az orosz-ukrán konfliktus, valamint ezekben az években indultak meg az első, nagyobb menedékkérő csoportok a Közel-Kelet országaiból, főként Szíriából. Mindezekhez a Négyeknek alkalmazkodniuk kellett, ez pedig csak úgy volt kivitelezhető, ha együttműködésüket kiterjesztik a közös védelmi stratégia kidolgozására is, melynek legfontosabb része a konszenzuson alapuló logisztikai műveletek.

Az első egyeztetések a védelmi együttműködésről 2013 tavaszán zajlottak, a lengyelországi Gdanskban. E konferencián indultak el a felek között az első, tényleges tárgyalások a védelmi politikák összehangolásáról. A résztvevők végigvették mindazon tényezőket, melyek ide juttatták a szerveződést. Vargha Tamás, parlamenti államtitkár kifejtette, a védelmi együttműködés a 2008-as gazdasági válság után került előtérbe, amikor is a NATO tagok – köztük a V4 országai is - kénytelenek voltak csökkenteni védelmi kiadásait. A tárgyaláson kulcsfontosságú volt az a tény, hogy válság idején a Négyek szorosabb összefogása még inkább indokolt, továbbá az, hogy vannak bizonyos kapacitások, logisztikai feladatok, melyeket egy-egy ország hatékonyabban tud ellátni abban az esetben, ha annak a megtervezése, kivitelezése más országok segítségének igénybevételével zajlik. Ilyen feladatok között említették a felek a pilótaképzést, az egyéni felszerelések közös fejlesztését, az ellátási lánc összehangolását, valamint általában véve a logisztikai feladatok közös végrehajtását. A konferencián szó volt még az EU harccsoport 2016-os felállításáról, és a védelmi költségek lehetséges csökkentéseiről is. Az ülés legnagyobb eredményének viszont egyértelműen az tekinthető, hogy elindított egy olyan tárgyalássorozatot, amely kifejezetten a védelmi képességek, az ehhez kapcsolódó logisztikai területek közös fejlesztését célozta meg, igyekezve, hogy ez a lehető legköltséghatékonyabb módon, és a tagországok teljes egyetértésében menjen végbe (Honvédelmi Minisztérium, 2013). A következő években a védelmi együttműködés sikerességén felbuzdulva a felek a közös munka mélyítéséről, a további bevonható területekről kezdtek meg tárgyalásaikat. 2017 májusában a tagállamok képviselői Krakkóban gyűltek

össze, hogy megvitassák e lehetséges új területeket. Politikai, valamint gyakorlati kérdésekről egyaránt folyt egyeztetés a témában, ezután pedig több logisztikai kérdés is szerepelt a napirendi pontok között. Az egyik legfontosabbnak a 2016 folyamán sikeresen szolgálatba állított V4-EU-harccsoportot érintő logisztikai feladatok továbbfejlesztési lehetőségei tekinthetők. Ezen kívül azonban szó esett a harccsoport bővítésének opcióiról, az ellátási lánc javításáról, illetve az országokat összekötő útvonalak fejlesztéséről, ugyanis egy esetleges veszélyhelyzet esetén a sikeres közbelépés kulcsfontosságú tényezője a csapatok hatékony és gyors mobilizációja. Utóbbi érdekében a felek megegyeztek a vasútvonalak, a közúthálózatok állandó, a tagállamok által önállóan végzett felülvizsgálatáról és a hibák azonnali elhárításáról, illetve olyan jelentések elkészítéséről, melyek az említett infrastrukturális területekre vonatkoznak, és minden részes fél jogában áll megtekintésük. A tárgyaláson továbbá a Négyek áttekintették a NATO, valamint az Európai Unió aktuális védelempolitikai kérdéseit, különös figyelmet szentelve az akkori NATO-csúcstalálkozó fő témáira, azaz a közös teherviselésre, valamint a NATO tagországok terrorizmus elleni fellépésére, és igyekeztek ezekhez igazodva tovább formálni a közös védelmi stratégiát, beleértve számos logisztikai feladatot is, mint például a csapatok mozgatásának módjait, az ellátás célba juttatásának lehetőségeit, illetve a megfelelő felszerelés biztosítását. A konferencia zárásaként szó esett az Európai Unió globális stratégiájának végrehajtásáról szóló védelmi és biztonsági terv megvalósításának aktuális állapotáról, illetve tanácskoztak az országok a V4-re vonatkozó légtérvédelmi együttműködés lehetőségeiről és feltételeiről is (Hirado.hu, 2014).

A legaktuálisabb megbeszélésnek a 2017 júliusi, Varsóban rendezett konferencia tekinthető, melynek fő célja az elnökség átadása volt a soron következő ország, idén éppen Magyarország számára. Azonban ezen kívül szintén szó esett a jövőbeli védelempolitikai együttműködés lehetséges irányairól. A konferencián az elnökséget átadó Lengyelország ismertette a szakpolitikai eredményeit, melynek részét képezte a logisztikai feladatokkal kapcsolatos fejlesztések ismertetése is. A felek egyetértettek továbbá abban, hogy a Visegrádi Négyek legnagyobb erőssége az

egység, így tud a szerveződés hosszú évek óta hatékonyan és egyetértésben ellátni valamennyi, köztük javarészt logisztikai feladatot. A V4-en belül fontos a közös célok, illetve a tagországok cselekvőképessége, mindezekre építve ugyanis valós eredmények érhetők el. Lengyelország elnöksége alatt a Négyek sikeresen kiállták előbb a Brexit okozta változásokat, melyek vitát generáltak az uniós tagállamok körében az EU jövőjét tekintve, majd a migrációs válság által felszínre került, addig kevés figyelmet kapó, főleg logisztikai problémákat, mint a menedékkérők szállítása, elhelyezése, étkeztetése, betelepítése. A V4 munkájának sikerét bizonyítja a tagországok tevékenységének eredményessége a védelmi kiadások növelése, a NATO terrorizmusellenes politikájának átültetése, az Európai Unió határainak védelme terén. A soron következő magyar elnökség legfőbb céljai között szerepel a NATO déli kihívásaival szembeni hatékonyabb fellépés elérése, a V4-ek keleti szárnyának megerősítése, illetve az EU válságkezelő képességeinek javítása, a Négyek álláspontjainak folyamatos egyeztetése, valamint a művelti együttműködés továbbvitele útján. A konferencián végezetül a felek megegyeztek arról, hogy a 2019 második felében ismételt felállításra kerülő, az első bevetése alatt

hatékonyan működő V4-EU-harccsoport újbóli megalakításának előkészületei abszolút prioritást élveznek a védelmi együttműködés terén (Magyar Honvédség hivatalos lapja, 2017).

3. Összegzés, következtetések

A Visegrádi Négyek együttműködése 1991 óta rengeteget változott. A kezdeti célok, mint az Európai Unióba való bekerülés segítése, vagy a NATO integráció támogatása a résztvevő országok tekintetében rövid idő alatt nagy sikereket ért el, így célszerű volt az együttműködés kiterjesztése további, addig érintetlen területekre is. A '90-es évek második felében előtérbe kerültek a gazdasági és kereskedelmi érdekek, továbbá az ezek mentén folytatott logisztikai feladatok összehangolása, mivel valamennyi V4 tagállam ugyanabban a helyzetben volt, igyekeztek talpra állni a hidegháború okozta veszteségeket követően. Az Európai Unió által nyújtott támogatások, valamint ezek megfelelő módon történő felhasználása, illetve a szállítmányozás, a kikötők és a nagyvárosok közti szárazföldi összeköttetés javítása viszonylag gyorsan, néhány év alatt sokat javítottak a régió gazdasági helyzetén, amellyel egyenes arányosságban politikai jelentőségük is növekedett. A 2000-es években a 2008-ban történt

gazdasági válság okozott nagyobb törést a Szövetségben. Ekkor a felek kénytelenek voltak prioritásaik megváltoztatására, és a Visegrádi Négyek stratégiájának teljes újrangolására. Főként ennek, továbbá a későbbiekben történt – és fentebb már említett – geopolitikai változásoknak köszönhetően alakult át a V4-ek együttműködési rendszere, és egészült ki a közös energiapolitikával, katonai együttműködéssel, konszenzusra épülő védelmi politikával, a kutatási infrastruktúrák közös felhasználásával, összehangolt szomszédságpolitikával, valamint a fuvarozók közti kooperációval. Jól látható tehát, hogyan cserélődtek le a kezdeti gazdasági érdekek, és váltották fel őket biztonsági, illetve politikai vonatkozásúak. Következtetésekképp elmondható, hogy a V4, mint valamennyi regionális szervezet, ahogyan a közelmúltban, úgy a jövőben is folyamatosan törekedni fog az aktuális körülményekhez való alkalmazkodásra annak érdekében, hogy összehangolt folyamataik mindig a megfelelő ütemben és módon menjenek végbe, a tagállamok érdekei pedig mindig elsőbbséget élvezzenek. Lehetséges, hogy fel fognak merülni új szakpolitikák, mint például a globális felmelegedés elleni, vagy a környezetvédelem érdekében történő együttes fellépés, végbemehetnek esetleges bővítések, és végre megalakulhat a V4+1 vagy a V4+2, de annyi bizonyos, hogy a jelenleg tagokként kollaboráló országok jó úton haladnak afelé, hogy a szerveződés még több célt elérjen, és még nagyobb erő képviseljen a térségben.

4. Irodalom

- A visegrádi csoport története, A Visegrad Group hivatalos lapja, 2017. Forrás: <http://www.visegradgroup.eu/tortenelem> (Letöltve: 2017. december 28.)
- About the Fund, A Visegrad Fund hivatalos lapja, 2017. Forrás: <http://visegradfund.org/about/> (Letöltve: 2017. december 28.)
- Arday L.(2015): Közép-Európa és a Visegrádi Négyek, International Relations Quarterly, Vol. 6. No.1. 2015/1 tavasz. Forrás: http://www.southeast-europe.org/pdf/21/dke_21_m_eu_Ardaj-lajos_Kozep-Europa-es-a-Visegradi-Negyek.pdf (Letöltve: 2017. december 28.)
- Cooperation within the group of V4 countries, Ministry of Regional Development, Czech Republic. Forrás: <http://www.mrd.cz>

ps://www.mmr.cz/en/Evropska-unie/Spoluprace-v-ramci-EU-a-mezinarodni-spoluprace/Spoluprace-v-ramci-skupiny-zemi-V4-(1) (Letöltve: 2018. március 23.)

- Faggyas S. (2017. június 30.): Visegrád, a végtelen történet, Magyar Hírlap, Budapest, Forrás: http://magyarhirlap.hu/cikk/91764/Visegrad_a_vegtelen_tortenet (Letöltve: 2017. december 28.)
- Komora, F. (2014. május 6.): Security aspects of the V4 countries logistics, Forrás: <http://www.mkik.hu/hu/letoltes/19849/96dc5> (Letöltve: 2017. december 28.)
- Lakatos P. In: N Abykayev, B Zhumagulov (szerk.) (2017. június 19-20.): Relations between the development level of the European Visegrád Four and Austria and their carbon footprints, World Scientists and Engineers Congress: Energy of the future: innovative scenarios and methods of their implementation. Konferencia helye, ideje: Astana, Kazahsztán, 2017.06.19-2017.06.20. Astana: National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2017. pp. 49-53. 4. (ISBN:978-601-06-4271-3)
- Magyarország átvette a V4 védelmi együttműködés irányítását, A Magyar Honvédség hivatalos lapja, 2017. július 13. Forrás: http://www.honvedelem.hu/cikk/64391_magyarorszag_atvette_a_v4_vedelmi_egyuttmukodes_iranyitasat (Letöltve: 2017. december 30.)
- Megerősítik a V4-es védelmi együttműködést, Hirado.hu, (forrás: MTI), Budapest, 2017. május 12. Forrás: <https://www.hirado.hu/2017/05/12/megerositik-a-v4-es-vedelmi-egyuttmukodest/> (Letöltve: 2017. december 30.)
- Összefognak a V4-ek fuvarozói, Logisztika.com, 2017. március 31. Forrás: <http://logisztika.com/osszefognak-a-v4-ek-fuvarozoi/> (Letöltve: 2017. december 28.)
- Találkoztak a V4-es haderők logisztikai főnökei, A Magyar Honvédség hivatalos lapja, 2016. november 29. Forrás: http://www.magyarhonved.hu/cikk/60634_talalkoztak_a_v4-es_haderok_logisztikai_fonokei (Letöltve: 2017. december 28.)
- Tuszyńska, B. (2014. május 6.): Logistic cooperation of the Visegrad countries – Polish perspective, Forrás: <http://www.mkik.hu/hu/letoltes/19848/9ee76> (Letöltve: 2017. december 28.)
- The Hungarian presidency of the Visegrad Cooperation – for a stronger defence cooperation in Central Europe, Defence24, 2014. október 24. Forrás: <http://www.defence24.com/the-hungarian-presidency-of-the-visegrad-cooperation-for-a-stronger-defence-cooperation-in-central-europe> (Letöltve: 2018. március 23.)
- V4 együttműködés a kutatási infrastruktúrák közös hasznosítására, Innoportál, Budapest, 2016. október 17. Forrás: <http://www.innoportal.hu/v4-egyuttmukodes-a-kutatasi-infrastrukturak-kozos-hasznositasaban-es-a-programok-szakertoi-szemponthu-ertekelesben> (Letöltve: 2017. december 28.)
- V4 Logisztikai Konferencia, A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara hivatalos lapja, Budapest, 2014. április 28. Forrás: <http://www.mkik.hu/hu/kulpiaci-tevekenyseg/cikkek/v4-logisztikai-konferencia-70270> (Letöltve: 2017. december 28.)

- V4-szintű konferencia Budapesten: Globális ellátási lánc-szabványok és megoldások honvédelmi alkalmazása a visegrádi (V4) országokban, a Nemzeti Közszoigalati Egyetem (NKE) hivatalos lapja, Budapest, 2015. Forrás: http://archiv.uni-nke.hu/uploads/media_items/leaflet-hu.original.pdf (Letöltve: 2018. január 1.)
- Veres L.(2014. május 6.): A V4 együttműködések stratégiai iránya, Budapest, Forrás: <http://slideplayer.hu/slide/11408394/> (Letöltve: 2017. december 28.)
- Védelmi együttműködési lehetőségekről egyeztettek a V4-es országok, A Honvédelmi Minisztérium Parlamenti Államtitkárságának hivatalos honlapja, Budapest, 2013. március. 4. Forrás: <http://2010-2014.kormany.hu/hu/honvedelmi-minisztterium/masodik-allamtitkarsag/hirek/vedelmi-egyuttmukodesi-lehetosegekrol-egyeztettek-a-v4-es-orszagok> (Letöltve: 2017. december 30.)
- Visegrad Group and V4 Security Cooperation, Visegrad Youth Forum, Slovakia. Forrás: [http://vyf.eac.sk/wordpress/e-learning/visegrad-group-and-v4-\(security-cooperation/](http://vyf.eac.sk/wordpress/e-learning/visegrad-group-and-v4-(security-cooperation/) (Letöltve: 2018. március 23.)

